

De toekomst in uitvoering

Coalitieakkoord Delft
2018-2022

GROENLINKS

STIP

D66

PvdA

Vooraf

Op 21 maart hebben Delftenaren hun nieuwe gemeenteraad gekozen. Na twee rondes van verkenning die daarop volgden, besloten de fracties van GroenLinks, STIP, D66, VVD en Partij van de Arbeid om met elkaar het gesprek aan te gaan voor een nieuwe coalitie voor Delft. Wij vonden elkaar op basis van inhoudelijke raakvlakken en gedeelde ambities.

De besprekingen die we hebben gevoerd tijdens het formatieproces waren open en constructief. Ze hebben het wederzijds vertrouwen verder versterkt en een solide basis gelegd voor een vruchtbare samenwerking. De uitkomsten hebben we vastgelegd in dit coalitieakkoord, dat op hoofdlijnen onze koers bepaalt voor de periode 2018-2022.

We hebben gekozen voor een coalitieakkoord op hoofdlijnen. De uitwerking van onze koers pakken we graag op samen met alle fracties in de gemeenteraad. En we gaan hiermee aan de slag samen met Delftenaren, ondernemers, organisaties en partners die met ons willen werken aan de toekomst van Delft, te beginnen met het uitwerken van dit coalitieakkoord in ons bestuursprogramma.

Met dit akkoord bouwen we voor een deel voort op de koers die is uitgezet in de afgelopen vier jaar. Wij hebben voor de komende jaren nieuwe ambities en leggen nieuwe accenten, die nodig zijn om Delft voor te bereiden op de uitdagingen van de toekomst. Zo gaan we meer werk maken van de daadwerkelijke verduurzaming van de stad en de bijdrage die Delft kan leveren aan de energietransitie. En we zetten sterker in op een samenleving waarin iedereen meetelt en meedoet.

Delft, 4 juni 2018

Inhoud

De toekomst maken we samen

Een duurzame en leefbare stad

- Bouwen aan een duurzaam Delft
- Voorbereid op klimaatverandering
- De stad bereikbaar én leefbaar
- Afval als grondstof

Een prettige stad om te wonen

- Ruimte voor wonen
- Ontwikkelen van de stad
- Openbare ruimte op orde
- Een veilige stad

Delft: sterk en sociaal

- Iedereen doet mee
- Economische zelfstandigheid
- Onderwijs biedt kansen
- Een sterke culturele basis
- Delftenaren in beweging

Een stad in bedrijf

- Economisch krachtig
- Werk maken van talent

Stad en bestuur

- Een stad voor en van iedereen
- Samenwerken met de regio
- Besturen midden in de stad
- Dienstverlenende overheid
- Ambtelijke organisatie op sterkte

Financiën

Portefeuilleverdeling

Ondertekening

De toekomst maken we samen

Delft is een gezonde en levendige stad. Een stad met verschillende mensen, die samen kleur geven aan wijken en het karakter van Delft bepalen. Wij zetten ons de komende vier jaar in voor al die bewoners, die samen Delft maken.

Voor iedereen

Elke Delftenaar doet ertoe. Delft moet voor alle inwoners een prettige en aantrekkelijke stad zijn om in te wonen. Iedereen moet zich in alle delen van onze stad thuis en veilig kunnen voelen en ruimte hebben om zich te ontwikkelen. We stimuleren mensen om zelfstandig en weerbaar te zijn en om kansen te benutten. Dat doen we door te sturen op goed onderwijs, werk op alle niveaus en ruimte om te wonen. Voor wie dat nodig heeft is er – al dan niet tijdelijk – zorg en ondersteuning. Zo bouwen we aan een sterke, een sociale en een gezonde stad, waar iedereen naar vermogen meedoet, omziet naar elkaar en zich verbonden voelt met de stad.

Met elkaar

De stad maken we samen – letterlijk. Delftenaren zijn nauw bij de plannen in de stad betrokken via de methode van Delfts Doen, ook met nieuwe vormen van participatie. We versterken de samenwerking met ondernemers en onze partners in de stad en de regio, met de provincie en de Metropoolregio, met andere gemeenten en het Rijk. We bundelen krachten om de ambities voor de stad te bereiken, gericht op de transformatie van de stad – zoals uitgewerkt in de Agenda 2040 – en de transformatie van het sociaal domein

Gericht op de toekomst: innoveren en investeren

We werken in het nu, maar ook voor de inwoners van morgen. Onze koers zetten we uit voor vier jaar, maar met de blik gericht op de langere termijn. Onze toekomst is nu in uitvoering. Delft groeit en ruimte in de stad is schaars. Daarom zijn creatieve oplossingen nodig en richten we ons op innovatie. We bouwen aan goede en betaalbare woningen en aan bedrijvigheid. We maken een sociale stad, met aandacht voor mensen, en een levendige stad, waar mensen graag verblijven. We werken aan een bereikbare stad, met meer ruimte voor de fiets. En we bouwen aan een duurzame stad die is voorbereid op de energietransitie: voor de bewoners van nu én voor de Delftenaren van de toekomst. We investeren in de stad, en houden daarbij oog voor gezonde financiën, ook in de komende jaren.

Met lef en durf

In Delft willen we het verschil maken. Dat doen we door lef en durf te tonen. De gemeente is een open overheid, die luistert en uitnodigt om mee te denken, maar we willen ook een overheid zijn die waar nodig regie neemt en een koers uitzet. Delft mag voorop lopen in vernieuwingen en projecten aanjagen en versnellen. Experimenten schuwen we niet: juist Delft kan een proeftuin zijn voor innovaties en ruimte bieden aan initiatieven uit de stad.

Duurzaam en eerlijk

In onze koers laten we ons inspireren door de Global Goals: zeventien doelen die de Verenigde Naties hebben geformuleerd voor een meer eerlijke en duurzame wereld. Met deze doelen geven we samenhang aan diverse inspanningen voor sociale, economische en ecologische

duurzaamheid. De Global Goals bieden een sterk en integraal raamwerk voor ons dagelijks werk, met een positieve blik op de toekomst.

In ons akkoord hebben we per hoofdstuk aangegeven aan welke doelen ons beleid bijdraagt. In de komende periode gebruiken we deze doelen als leidraad bij het ontwikkelen en toetsen van ons beleid. Elk speerpunt van het collegeprogramma zullen we verbinden met een of meer Global Goals.

Bij de lokale invulling van de doelen werken we nauw samen met maatschappelijke organisaties, bewoners en bedrijven. En we staan open voor initiatieven uit de stad die helpen bij het realiseren van deze Global Goals.

Een duurzame en leefbare stad

De druk op de stad neemt toe. Meer woningen, meer fietsers, parkeren, voldoende openbare ruimte, de effecten van klimaatverandering en een grote opgave om de stad te verduurzamen – het vraagt allemaal ruimte in de stad. Die ruimte is beperkt. Daarom maken we keuzes.

Bouwen aan een duurzaam Delft

Door te investeren in duurzaamheid zorgen we dat Delft aantrekkelijk blijft als stad om in te wonen en werken. Wij werken aan een duurzaam Delft met focus op vier pijlers: energie-neutraal, klimaatadaptatie, 'groen, blauw & gezond' en de circulaire economie. Delft geeft voor elk van deze pijlers invulling aan onze eigen lokale ambities en aan de doelstellingen die het Rijk en ook de Metropoolregio hebben geformuleerd. Zo bereiden we de besluitvorming voor die nodig is om de Regionale Energiestrategie uit te voeren.

De uitkomst van het klimaatakkoord en de invulling ervan door het Rijk hebben gevolgen, ook voor Delftenaren. De komende periode is het een grote opgave om het gebruik van energie te beperken met isolatie van (ook monumentale) woningen – we bezien hiervoor de criteria die gelden voor welstand – en te zorgen dat de nog benodigde energie CO₂-neutraal is. De druk om van het aardgas los te komen wordt steeds steviger en maakt het noodzakelijk om verduurzaming te versnellen. Het aansluiten van woningen op een warmtenet geeft op veel plekken de meest directe en kostenefficiënte mogelijkheid woningen van het aardgas af te koppelen. De infrastructuur voor warmte vanuit Rotterdam naar Den Haag kan Delft van een bron voorzien, evenals de geothermiebron (aardwarmte) van de TU Delft. Van belang is deze bron optimaal te benutten en ervoor te zorgen dat de bewoners die op het net worden aangesloten niet méér gaan betalen voor hun energie.

Als gemeente hebben wij de verantwoordelijkheid om duidelijk te maken wat de betekenis is van de energietransitie en het goede voorbeeld te geven. Voor delen van de stad die op warmte kunnen, is dit perspectief helder. Voor andere delen van de stad – zoals de binnenstad – is het soms wachten op nieuwe technologieën. Data-analyses en smartgrids zijn de onderlegger voor een slimme transitie en gebruik van energie. Wij zien hier ook een mooie uitdaging voor onderwijsinstellingen.

Voor 2021 hebben wij een energie-infrastructuurplan met een planning voor de hele gemeente wanneer welke wijken van het aardgas af gaan en wat het alternatief is. Wij intensiveren de communicatie met bewoners over de energietransitie. We bieden duidelijkheid over de kosten en de kostenverdeling van deze transitie en houden oog voor de betaalbaarheid ervan. We werken samen met partners – zoals corporaties en het bedrijfsleven – aan afspraken over verduurzaming en hun bijdrage aan de energietransitie, omdat daar de grootste opgave ligt. Zelf gaan we verder met het verduurzamen van het gemeentelijk wagenpark.

Bij het realiseren van de ambities op het gebied van duurzaamheid maken we gebruik van de kracht van Delft: technologie en innovatie. Wij bieden ruimte voor initiatieven van bewoners die hun bijdrage leveren aan een duurzaam Delft én voor pilots van onder meer kennisinstellingen, zodat die versterkt kunnen worden. We richten hiervoor de totale keten in: van onderwijs-

instelling, via een proeftuin als The Green Village tot échte toepassing in de stad, inclusief maatschappelijke impact. Zo is Delft een zichtbare proeftuin van duurzame initiatieven.

Wij nemen de verkoop van onze aandelen Eneco in overweging, als we daarmee meer kunnen bereiken op onze duurzaamheidsdoelstellingen dan bij behoud ervan. Opbrengsten van een eventuele verkoop van onze aandelen zetten we in voor een energietransitiefonds, om die doelstellingen dan ook daadwerkelijk te halen.

Voorbereid op klimaatverandering

Een duurzame stad is voorbereid op het veranderende klimaat met meer hitte in de zomer en heftige regenbuien. Dat betekent dat wij zoveel mogelijk straatverharding vervangen door groen en dat er meer waterberging nodig is. Wij vragen de stad om bij te dragen aan maatregelen: we moedigen bewoners, corporaties en andere partijen aan om tuinen te vergroenen, meer groene daken en gevels te realiseren en in inrichtingsplannen meer wateropvang op te nemen. We werken hierin samen met het Hoogheemraadschap, waarmee we een convenant hebben getekend.

De gemeente zelf levert eveneens een bijdrage: nieuwe inrichtingsplannen die we maken voor de openbare ruimte leveren ook een bijdrage aan de klimaatadaptatie, bijvoorbeeld door het bieden van meer waterberging of het toevoegen van groen. We streven ernaar dat een eerste wijk het predicaat klimaatadaptief krijgt. Bij vernieuwing van de openbare ruimte kunnen we innovaties meenemen die zich hebben bewezen, bijvoorbeeld in The Green Village.

De stad bereikbaar én leefbaar

We hebben de ambitie om nog bij te bouwen in de stad én groene ruimte toe te voegen. Dit mogelijk maken, en tegelijkertijd de leefbaarheid en het woonplezier van Delftenaren op peil houden, vereist keuzes. Dit geldt ook voor onze mobiliteit: we willen de stad goed bereikbaar houden, ook per auto, maar we stimuleren het gebruik van de fiets en andere vormen van vervoer. Te veel auto's geeft een te grote druk op de stad.

In Delft streven we naar duurzame en nieuwe mobiliteit. Wij stellen een nieuw verkeer- en vervoerplan op, met een optimaal fietsnetwerk voor ogen. Hierin passen nieuwe verbindingen (zoals de Gelatinebrug) en veilige en vlotte routes – ook voor elektrische fietsen. Stallingsplekken breiden we uit. Wij streven ernaar dat de groene gebieden rond de stad goed bereikbaar zijn en te gebruiken zijn voor fietser en voetganger.

Door Delftenaren te verleiden om de auto vaker te laten staan, dragen we bij aan het woonplezier en een betere luchtkwaliteit voor onze inwoners. In nieuwe ontwikkelingen in de stad willen we weinig extra parkeerplekken op straat. We geven de voorkeur aan meer duurzame oplossingen (zoals het delen en huren van een auto), waaraan ontwikkelende partijen een bijdrage kunnen leveren. Plekken in parkeergarages benutten we optimaal. Daar waar dit het meeste bijdraagt aan leefbaarheid en veiligheid in de binnenstad breiden wij het autoluwe gebied uit.

Goed openbaar vervoer levert eveneens een bijdrage aan de bereikbaarheid en leefbaarheid. Wij laten een studie uitvoeren naar de mogelijkheden van een tramverbinding naar het Reinier de Graaf ziekenhuis.

Afval als grondstof

Wij zijn een circulaire gemeente en we zien afval als grondstof. Wij houden vast aan de landelijke norm dat in 2020 75% van het afval wordt gescheiden en het restafval is afgenomen tot 100 kilo per inwoner per jaar. We blijven voorstander van Het Nieuwe Inzamelen, tenzij bewezen wordt dat andere technieken – zoals het nascheiden van restafval van PMD – tot betere resultaten leiden en goedkoper zijn. Op termijn moeten we toe naar een systeem waarin de vervuiler betaalt: wie minder huisvuil produceert, betaalt ook minder.

Het ophalen en inzamelen van afval vraagt maatwerk per wijk en een goede dialoog met bewoners. In het gemeentelijk afvalbeleid hebben we aandacht voor de kwaliteit van de inzameling en de communicatie over het inzamelen.

Een deel van het oud textiel gaat nog verloren als restafval. Om een groter deel uit de afvalstroom te halen, bieden we ruimte aan initiatieven om dit textiel huis aan huis op te halen.

De maatregelen uit dit hoofdstuk dragen bij aan de volgende Global Goals:

	Beschikbaarheid en duurzaam beheer van water en sanitaire voorzieningen/riolering
	Betaalbare en betrouwbare en duurzame energie voor iedereen
	Hoogwaardige, duurzame en inclusieve infrastructuur, industrie en innovatie
	Leefbare wijken met veilig verkeer, schone lucht en goede sociale voorzieningen
	Verduurzamen van consumptie- en productiepatronen
	Bestrijden van klimaatverandering en de effecten ervan
	Bescherming, herstel en duurzaam gebruik van ecosystemen Biodiversiteit versterken en integreren in lokale planning; toetsen (bouw)plannen op milieueffecten
	Versterken van middelen; Initiatieven en samenwerkingsverbanden bevorderen Coherentie van beleid verbeteren, meetinstrumenten creëren

Een prettige stad om te wonen

Delft bouwt: het is de ambitie om 15.000 woningen toe te voegen aan de stad. Bovendien willen we de economische positie versterken met nieuwe werklocaties, die moeten leiden tot 10.000 extra banen. De Agenda Delft 2040 is de drager voor deze transformatie. Ons doel: een stad waar het goed wonen, werken en verblijven is, en een stad waarin voor iedereen een plek is die goed en betaalbaar is.

Ruimte voor wonen

De vraag naar woonruimte is groot. De Delftse Woonvisie beschrijft helder welke woningen er moeten worden toegevoegd om te kunnen voldoen aan de vraag. Die visie is voor ons de koers, ook voor de komende jaren. Dat kunnen wij in Delft niet alleen: voor een goede balans op de woningmarkt is regionale samenwerking van belang.

Bij het bepalen van wat we gaan bouwen kijken we vanuit de verhuisketen welke woningen het beste bijdragen aan de differentiatie en versterking van wijken en het realiseren van de gewenste doorstroming. Met de woningen die wij toevoegen aan de stad willen we zoveel mogelijk de differentiatie per wijk versterken, zodat wijken toegankelijk zijn voor alle doelgroepen en mensen in hun eigen wijk kunnen verhuizen.

Delft heeft een relatief grote sociale huursector. Veel mensen zijn aangewezen op deze woningen. We willen er daarom zorgvuldig mee omgaan. Het aantal sociale huurwoningen willen we hier op zo'n niveau houden dat de slaagkans van een Delftse woningzoekende in het sociale segment redelijk is. Wij gaan ervan uit dat er in de regio sociale woningen worden bijgebouwd. Wij zetten in op vervanging en vernieuwing, om de kwaliteit en het type aanbod van de sociale voorraad en de slaagkans van specifieke doelgroepen te verbeteren. In de verschillende delen van de stad zorgen we voor differentiatie van het woningaanbod. Dat betekent dat wij in wijken met een groot sociaal aanbod juist andere woningen bouwen en in andere wijken juist meer sociaal.

Delft heeft ook behoefte aan meer (middel)dure huur- en koopwoningen. Die zijn nodig om de doorstroming uit de sociale huurvoorraad te stimuleren, medewerkers van Delftse bedrijven huisvesting te bieden, studenten na hun studie vast te houden en promovendi te binden. Om te zorgen dat er in het middeldure huursegment voldoende aanbod komt, maken we ook nieuwe woonvormen mogelijk voor starters op de woningmarkt. Bijvoorbeeld varianten waar mensen zelf moeten klussen aan hun huurwoning of waarin woningen door meerdere personen worden gehuurd (zoals 'friendscontracten').

Voor de komende jaren streven we naar 2.000 nieuwe studentenwoningen. Dat doen we in overleg met de taskforce studentenhuisvesting. Wij spelen in op de behoefte aan onzelfstandige eenheden.

Het is een aparte opgave om woonruimte te bieden voor mensen die uitstromen uit instellingen en begeleide woonvormen met een intramuraal karakter. Op dit moment stagneert die uit-

stroom vaak. Met de corporaties maken we afspraken over het reguleren van deze uitstroom, door het bieden van passende sociale woningen.

Ontwikkelen van de stad

Met de stad werken we aan een omgevingsvisie voor Delft. Dat gebeurt met een integrale aanpak: fysiek en sociaal brengen we samen in deze visie. Daarin nemen we toevoegingen, de transformatie en herstructurering van de stad, en de opgaven rond de energietransitie en de bereikbaarheid goed mee. De omgevingsvisie wordt de basis om met partners aan de slag te gaan om toekomstbestendig te ontwikkelen.

De integrale ontwikkeling van gebieden in de stad biedt interessante mogelijkheden om onze ambities op het gebied van onder meer wonen, werken, zorg, duurzaamheid, bereikbaarheid en leefbaarheid in samenhang aan te pakken. Het biedt ons ook de mogelijkheid om met alle betrokken partners in gesprek te gaan. De ontwikkeling van de Spoorzone (Nieuw Delft) zetten we door. We werken mee aan initiatieven om de campus van de TU Delft te verlevendigen. Wij zouden graag zien dat de campus een volwaardige wijk van de stad wordt, met meer woningen en voorzieningen.

Om te zorgen dat plannen voor andere kansrijke locaties – zoals het gebied rond het Reinier de Graaf ziekenhuis, station Delft Zuid en Schieoevers – tot ontwikkeling komen, maken we keuzes en prioriteren we ontwikkelingen, in samenwerking met partners. Per gebied kiezen we voor een integrale aanpak, van zowel sociale als fysieke uitdagingen en we maken optimaal gebruik van kansen die er liggen.

Wij geven voorrang aan de ontwikkeling van de zone met station Delft Zuid, Schiehallen en omgeving, Nieuwe Haven en Gelatinebrug. Delft Zuid biedt op termijn mogelijkheden om een nieuw stedelijk en levendig zwaartepunt in de stad te ontwikkelen met wonen en werk in hoge dichtheid, sterk gericht op het openbaar vervoer. Het station kan zich ontwikkelen tot een vervoersknooppunt met ook regionale betekenis. Voor het gebied Schiehallen kiezen we voor een ontwikkeling van een gemengd stedelijk milieu waarin ruimte is voor het toevoegen van zowel woningen als werkplekken. Het convenant dat we hebben afgesloten met de Bedrijvenkring Schieoevers is voor ons uitgangspunt bij de ontwikkeling van het gebied.

De ambitie om in de stad extra woningen te bouwen is groot. Met de uitbreiding krijgt Delft ook meer inwoners, die gebruik willen maken van voorzieningen in de stad, zoals ruimte voor sport, cultuur, ontspanning, onderwijs, werk en boodschappen doen. Deze voorzieningen moeten waar nodig meebewegen. Dat vraagt in onze compacte stad om slim ontwikkelen en het combineren van functies. Wij geven extra aandacht aan Buitenhof, Voorhof, Kuyperwijk en Tanthof: een integrale en gebiedsgerichte aanpak is hier nodig om de gewenste kwaliteitsimpuls te bereiken.

Openbare ruimte op orde

Afgelopen jaren heeft de gemeente moeten bezuinigen op onderhoud en inrichting van de openbare ruimte. Nu het weer wat beter gaat met Delft, willen we daarin blijven investeren. Dat is belangrijk: het is een dagelijkse ergernis als de straat niet op orde is en het groen niet goed is

onderhouden. Een goede openbare ruimte – overzichtelijk, schoon, levendig en goed verlicht – draagt ook bij aan het veiligheidsgevoel.

In het beheer van de openbare ruimte borgt de gemeente dat het onderhoud plaatsvindt volgens de bestaande normen. Bij het beheer bieden we meer mogelijkheden om onderhoud gedifferentieerd uit te voeren, afgestemd op de behoefte in een wijk.

Daar waar plannen zijn voor herinrichting willen we met bewoners ook in gesprek gaan over de ideeën voor het beheer en de inrichting van het ‘groen’ en wellicht ook het ‘grijs’, bijvoorbeeld om de leefbaarheid of de veiligheidsbeleving te verbeteren. Gesprekken met bewoners geven ons ook mogelijkheden om het in eigen beheer nemen van groenplekken in de stad door bewoners bespreekbaar te maken. Wij blijven inzetten op een toename van de biodiversiteit in de stad met 30% in 2030.

Bij de inrichting van de openbare ruimte is een uitgangspunt voor ons dat deze bruikbaar moet zijn voor meerdere doelen: ontspanning, sporten en spelen. Wij bieden ruimte aan eigen initiatieven van groepen bewoners om openbare ruimte naar eigen inzicht te gebruiken, zoals het maken van ‘leefstraten’ in de zomer. Daarbij richten bewoners tijdelijk hun straat op een creatieve en leefbare manier in, bijvoorbeeld met meer ruimte voor spelen en ontmoeten.

In sommige wijken kunnen we de openbare ruimte aantrekkelijker maken, zodat die beter gebruikt wordt. Daarvoor kunnen we het groen beter inrichten en de onderste laag van gebouwen levendiger maken.

Naast de gemeente werken ook andere partijen aan het beheer van voorzieningen in de openbare ruimte. In een pilot binnen een deel van de stad willen we de regie op deze inzet beleggen bij één partij, om te beoordelen of dit een werkwijze is die efficiënter is en minder hinder geeft voor de omgeving.

Een veilige stad

Wij blijven inzetten op het voorkomen van high-impactcrimes, zoals woninginbraak en geweldsincidenten. Wij pakken dit op door de burgerparticipatie te versterken om de pakkans te vergroten, met persoonsgerichte aanpak en inzet van wijkmarshall en coaches, en door tegengaan van radicalisering. Daarbij blijven we werken aan de verbinding tussen zorg en veiligheid.

Handhaving krijgt in samenspraak met de politie prioriteit om onveiligheid aan te pakken en de beleving van veiligheid te vergroten. Handhavers werken op de plekken waar dat belangrijk is wijkgericht, waardoor ze herkenbaar en aanspreekbaar zijn. In samenwerking met politie en brandweer zetten wij in op voorlichting over veilig wonen en veilig leven.

Nog steeds doen mensen niet altijd aangifte, waardoor misdaadcijfers vertekend zijn. Wij vinden het belangrijk dat inwoners het belang zien van het doen van aangifte van criminaliteit – zoals fietsendiefstal en cybercriminaliteit – en meldingen over overlast en vandalisme.

Fietsendiefstal is een erkend probleem in Delft. De komende periode breiden we de mogelijkheden uit om fietsen veilig en/of bewaakt te stallen en wijzen we mensen erop fietsen goed vast te zetten. Daarnaast zetten we in op meer handhaving op deze vorm van criminaliteit.

Het is belangrijk om ook actief op veiligheidsgevoel te sturen. In sommige wijken van Delft is het veiligheidsgevoel te laag. We weten dat er verschillen zijn in veiligheidsbeleving tussen groepen onderling: bijvoorbeeld ouderen en vrouwen voelen zich gemiddeld onveilig. Wij hebben hier, samen met de politie, specifieke aandacht voor, zeker in buurten die onvoldoende scores.

Naast de lopende prioriteiten zien we dat ondermijning (vermenging van boven- en onderwereld) een landelijke prioriteit is geworden. Dit onderwerp vraagt ook aandacht in Delft. We verbeteren de informatiepositie en expertise op ondermijning, zodat we beter in staat zijn om in beeld te krijgen wat er onder de oppervlakte speelt en waar incidenten verbanden hebben met elkaar.

Delft blijft ruimte bieden aan het huidige aantal van vier coffeeshops. Wij willen dat – in overleg met de coffeeshophouders – deze coffeeshops legaal kunnen inkopen, zodra dat kan.

De eisen aan gemeenten hoe om te gaan met calamiteiten en crisissituaties zijn toegenomen. We moeten meer inzetten op preparatie, crisisbeheersing en nazorg – zoals bewonersbijeenkomsten, slachtofferbegeleiding of problemen rondom huisvesting.

De maatregelen uit dit hoofdstuk dragen bij aan de volgende Global Goals:

Alle vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes tegengaan

Steden en dorpen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam
Universele toegang tot adequate, veilige en betaalbare huisvesting en basisvoorzieningen

Bevorderen van veiligheid voor iedereen
Vreedzame en rechtvaardige samenleving voor iedereen
Effectieve, verantwoordelijke en sterke publieke diensten

Versterken van middelen; Initiatieven en samenwerkingsverbanden bevorderen
Coherentie van beleid verbeteren, meetinstrumenten creëren

Delft: sterk en sociaal

Delft is een sociale stad. We zijn er trots op dat we behoren tot de *gouden sociale gemeenten* van Nederland, die met succes vorm geven aan het begin van de transformatie van het sociaal domein. Die positie willen we ook de komende periode behouden. De afgelopen collegeperiode heeft de nadruk gelegen op een correcte transitie naar het lokaal bestuur, waarbij de eerste zorg was dat niemand tussen wal en schip zou vallen. De transformatie – die ertoe leidt dat zorg efficiënter en effectiever wordt en daar terecht komt waar het echt nodig is – wordt nu verder doorgezet.

Iedereen doet mee

We zetten de transformatie van het sociaal domein nu in, met meer samenwerking – ook met het onderwijs – en zonder onnodige schotten. Dat doen we op basis van de uitgangspunten die zijn vastgelegd in de Sociale Visie 2018-2022. Met deze innovatieve aanpak leggen we meer nadruk op preventie en het voorkómen van zorg, werken we vanuit de bedoeling (en niet de letter) van regels én werken we in samenhang. In alle onderdelen van het sociaal domein zullen we sturen op het maatschappelijk effect dat we willen bereiken.

De transformatie in het sociaal domein geven we samen vorm: met partners, ondernemers en inwoners. Samen maken we een sterke en sociale stad, met aandacht voor wonen, zorg op maat voor wie dat nodig heeft, voldoende voorzieningen, een sterk onderwijs waarin mensen hun talenten kunnen ontwikkelen en passend werk dat mensen helpt om naar vermogen mee te doen.

In de zorg staan mensen centraal. Goede zorg- en welzijnsvoorzieningen zijn onontbeerlijk voor het welbevinden van mensen en hun mogelijkheden om zelfstandig een bestaan op te bouwen. Iedereen moet mee kunnen doen. De zorg staat echter landelijk onder druk: kosten nemen toe, onder andere als gevolg van meer vraag en hogere tarieven, terwijl we hiervoor minder budget krijgen van het Rijk. Wij zetten ons in om de kwaliteit van zorg te behouden en waar mogelijk te verbeteren voor de mensen die deze zorg nodig hebben. Ons uitgangspunt is dat zorg maatwerk is en gericht is op het ondersteunen van zelfstandigheid. Dit betekent dat we budgetten breed inzetten en samenwerken met partners in de zorg, maar ook met het onderwijs, ondernemers en de inwoners van Delft. Om de kwaliteit van zorg te behouden en tegelijkertijd uitgaven waar mogelijk te beperken, kiezen we voor een brede aanpak, gericht op werk, preventie, wonen en veiligheid.

Wij streven ernaar om zorg te blijven leveren binnen de budgetten die we hiervoor ter beschikking hebben. Geld zetten we in op taken die aantoonbaar effect hebben. Een belangrijk instrument hierbij is de resultaatbekostiging op basis waarvan wij jeugdzorg zullen inkopen bij aanbieders. Wij blijven samen met andere gemeenten in gesprek met het Rijk om budgetten te verhogen, in lijn met de groeiende vraag.

Wij brengen meer inzicht in de oorzaken van de toenemende vraag, onder meer op het gebied van jeugdhulp, zodat we hier gericht op kunnen sturen. Waar preventieve maatregelen niet

mogelijk zijn, onderzoeken we ook het instellen van 'budgetplafonds'. We zorgen ervoor dat jongeren die acute hulp nodig hebben die hulp ook kunnen krijgen.

Om de beste kwaliteit zorg te kunnen bieden blijven we inzetten op innovatie, bieden we experimenteerruimte, maar kijken we ook naar *best practices*. Wij zien het belang van (ook vernieuwende) initiatieven van inwoners en partners voor de kwaliteit van Delft als sociale stad. Met partners maken we afspraken om deze te ondersteunen. We maken meer gebruik van de aanwezige kennis bij TU Delft en hogescholen. Tegelijkertijd bieden we ruimte aan kleine aanbieders en moedigen we 'right to challenge' aan.

Delft kent geen doelgroepenbeleid. Indien noodzakelijk maken we wel uitzonderingen op maat: we hebben oog voor verschillen in onder meer culturele achtergrond, geaardheid en religie. De sociale basisvoorzieningen op het gebied van welzijn en zorg vinden we essentieel, met name voor kwetsbare mensen. Dankzij deze voorzieningen kunnen zij langer zelfstandig blijven, zonder een beroep te hoeven doen op onnodig zware zorg. We leggen ook een relatie met de woonontwikkeling van de stad, zodat er voldoende geschikte woningen en voorzieningen worden gerealiseerd voor mensen die als gevolg van de extramuralisering van de zorg een plek in de wijken zullen krijgen.

Wij vinden eenzaamheid onder Delftenaren zorgelijk en willen dit aanpakken. Waar mogelijk sluiten wij aan bij de initiatieven op dit vlak van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Wij versterken de derde lijn uit het convenant met de TU Delft, waarin we de universitaire gemeenschap verbinden met de stad. We leggen hierin actief de koppeling tussen onze sociale uitdagingen en studenten, bijvoorbeeld op het gebied van het tegengaan van eenzaamheid en laaggeletterdheid.

Economische zelfstandigheid

Werk is belangrijk voor iedereen. Een baan biedt zekerheid in de vorm van inkomsten en ontplooiingsmogelijkheden, maar ook sociale contacten en het besef dat je op een zinvolle manier bijdraagt aan de samenleving.

Een aanzienlijke groep Delftenaren heeft geen baan en is aangewezen op een uitkering. In ons beleid staat daarom het bestrijden van armoede door het toewerken naar economische zelfstandigheid centraal. De groep mensen die door een arbeidsbeperking hier niet toe in staat is, blijven wij ondersteunen. Onze keuzes baseren we op inzichten zoals de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid en de Nationale Ombudsman die beschrijven. Voor de komende vier jaar maken we extra budget vrij voor armoedebeleid. Hiermee verruimen wij bijvoorbeeld de regels voor de individuele inkomenstoelage. We onderzoeken tegelijkertijd de effectiviteit van het armoedebeleid en de diverse maatregelen voor inkomensondersteuning, geredeneerd vanuit de klant.

Schulden kunnen zwaar drukken op mensen. We zetten in op preventie. Met partners proberen we nieuwe aanpakken uit om schulden te voorkomen. Aan wie er niet zelf vanaf kan komen, bieden we hulp. Een pilot die erop is gericht jongeren blijvend uit de schulden te houden laat

goede resultaten zien. Deze zetten we door en gebruiken we als voorbeeld voor een vergelijkbare aanpak voor andere doelgroepen.

Onderwijs biedt kansen

Goed onderwijs biedt jeugd de kans om zich te ontplooien en goed voorbereid een plek in de maatschappij en op de arbeidsmarkt te vinden. Een groot aantal kinderen verlaat echter het basisonderwijs met een taalachterstand die niet meer valt in te halen en ervaart problemen op overgangsmomenten in hun schoolloopbaan: van basis- naar voortgezet onderwijs, van praktijkonderwijs en vmbo naar mbo, van school naar stage, leer-werkplek of baan. Het is daarom belangrijk dat een kind zo vroeg mogelijk kan beginnen met leren en ouders heeft die hem of haar kunnen ondersteunen. Dat is echter niet altijd vanzelfsprekend. We zetten ons er daarom voor in om kansen te bieden voor elk kind: voor iedereen een passende schoolcarrière.

Wij stimuleren initiatieven die het onderwijs kunnen versterken. Voor de uitvoering ervan gaan we de dialoog aan met scholen en andere partners, zoals het bedrijfsleven, dat bijvoorbeeld stageplaatsen kan leveren. Wij willen dat samenwerkingen met onderwijsinstellingen en andere partners uit de onderwijssector, zoals in het kader van de Techniekagenda Haaglanden, leiden tot concrete resultaten. Het bedrijfsleven moet in een vroeger stadium – basisschool en onderbouw middelbare school – worden betrokken bij het onderwijs.

Ieder kind heeft recht op een gelijke start. We richten ons daarom op het verminderen van onderwijsachterstanden. Wij onderzoeken de mogelijkheden voor het vergroten van het aanbod en de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie en de internationale schakelklas.

Kansen creëren vergt een integrale benadering die gericht is op het hele gezin. Brede-schoolconcepten zoals de Community School bieden kinderen maximale ontplooiingskansen en bieden ouders ondersteuning in hun rol als opvoeder. Wij zetten de ondersteuning aan Community School De Horizon in Buitenhof na 2019 voort.

Wij vinden het belangrijk dat scholen een gezonde en veilige omgeving voor kinderen bieden. We vragen scholen om aandacht te geven aan een gezonde leefstijl, bewegen op school, digitale en sociale vaardigheden, burgerschap, cultuur, seksualiteit en diversiteit. Wij faciliteren duurzame, multifunctionele schoolgebouwen. Wij zetten in op het verder terugdringen van thuiszitten en voortijdige schooluitval. Voor ieder kind in Delft moet het behalen van een startkwalificatie mogelijk worden gemaakt. Dit vereist sluitende afspraken tussen scholen, de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs, Bureau Leerplicht en aanbieders van jeugdhulp en jeugdgezondheidszorg.

Wij vinden het belangrijk dat het beroepsonderwijs (vmbo en mbo) een positief imago heeft. Wij enthousiasmeren het bedrijfsleven om in een vroeger stadium – basisschool, onderbouw voortgezet onderwijs – het werken in de techniek en zorg in beeld te brengen, in het kader van loopbaanoriëntatie.

Om onderwijs te volgen, een sociaal netwerk op te bouwen of werk te vinden, is kennis van de Nederlandse taal onontbeerlijk. 12% van de Delftenaren is laaggeletterd. Wij streven naar een

uitbreiding van het cursusaanbod voor deze groep en het gebruik hiervan. Wij willen als gemeente ook meer regie krijgen op de inburgering van nieuwkomers.

Een sterke culturele basis

Delft is een prettige stad om te wonen. Het aanbod aan cultuur en ontspanning dat hier te vinden is draagt daaraan bij. Met onze inzet op cultuur maken we de stad aantrekkelijker voor bewoners en bedrijven én werken we aan sociale opgaven. Want cultuur verbindt mensen, kan eenzaamheid tegengaan en helpt mensen om hun talenten te ontwikkelen. Cultureel aanbod draagt ook bij aan een stad die aantrekkelijk is voor bezoekers.

Wij zien hier nog kansen, die we samen met de culturele sector willen benutten. Wij willen ruimte geven aan culturele initiatieven en evenementen, verspreid door de hele stad. We nemen drempels weg en zorgen dat er actief wordt meegedacht aan de voorkant. Wij verruimen het cultuurbudget en zetten het zo in dat de hele stad – ook in de wijken – er profijt van heeft. Wij zetten ons in om het uitgaansaanbod in Delft uit te breiden voor alle doelgroepen, bijvoorbeeld met een poppodium.

Het cultuurkader voor Delft geeft richting voor de komende jaren, met aandacht voor stedelijke aantrekkelijkheid, de relaties met technologie, erfgoed en samenleving, en cultuureducatie en talentontwikkeling. Wij werken aan de uitvoering van deze visie. Wij blijven bestaande sterke cultuurpartners – zoals Theater de Veste en OPEN (DOK en VAK) – ondersteunen, maar bieden ook ruimte aan kleinere initiatieven. We stimuleren onderlinge samenwerking tussen culturele partners. Samen met partners in de stad en de regio werken we aan een sterke culturele basis die ook kleinere culturele spelers ondersteunt bij het ontwikkelen van activiteiten voor iedereen.

Het Prinsenhof is een rijksmonument van nationale betekenis. De gemeente heeft de taak dit erfgoed te beheren en in stand te houden. Wij investeren daarom in het onderhoud van het complex, dat in de komende jaren moet worden uitgevoerd.

De werkzaamheden aan het Prinsenhof zijn hét moment om ook de aanpassingen uit te voeren die nodig zijn om het complex beter te kunnen gebruiken als eigentijds museum: aanpassingen die het museum aantrekkelijker kunnen maken voor toeristen en bijdragen aan sociaal-maatschappelijke doelstellingen. Wij besluiten over deze investering op basis van de drie scenario's die hiervoor worden ontwikkeld.

Delftenaren in beweging

Sporten draagt bij aan de gezondheid van mensen en stimuleert een gezonde leefstijl. Ook brengt sport bewoners in contact met elkaar en versterkt het sociale structuren. We blijven stimuleren dat Delftenaren in beweging komen, binnen verenigingen of daarbuiten. Daarvoor zorgen wij voor een aansluitende aanpak vanuit bijvoorbeeld scholen, buurtsportcoaches en de sportverenigingen. Wij zetten in op breedtesport. Sporten bij verenigingen maken we bereikbaarder voor de jeugd.

Activiteiten als Golden Tenloop en Swim to Fight Cancer stimuleren mensen om te bewegen. Wij zetten ons in voor meer van dergelijke grote sportevenementen in Delft. Bij de inrichting van de openbare ruimte geven we meer aandacht aan sport, om onder meer hardlopen, fietsen en skaten aantrekkelijker te maken.

Bij de uitwerking van het sportbeleid betrekken we alle (ook studenten-)sportverenigingen. Wij verankeren ons sportbeleid met onze inzet in het sociaal domein, door bijvoorbeeld extra sporturen op scholen. Wij geven een podium aan topsport, zoals roeien en taekwondo, daar waar de sport zelf dit niveau heeft bereikt.

De kwaliteit van de sportaccommodaties in de stad staat onder druk. Dat geldt ook voor het aantal voorzieningen. De sportvoorzieningen hebben ook een belangrijke bijdrage in het sociale domein. Op dat gebied gebeurt al veel. Wij blijven met de verenigingen in contact om dit te versterken.

Wij beginnen met het op orde brengen van sportaccommodaties in de stad, waaronder zwembaciliteiten. In de uitvoeringsplannen hebben we aandacht voor het slimmer gebruik van de bestaande voorzieningen en voor meer regionale afstemming over het gebruik hiervan.

De maatregelen uit dit hoofdstuk dragen bij aan de volgende Global Goals:

Einde aan armoede

Einde aan honger, zorgen voor voedselveiligheid en betere voeding

Gezonde levens bevorderen, welzijn voor mensen van alle leeftijden

Goed en inclusief onderwijs en leven lang leren

Ongelijkheid binnen en tussen landen beperken
Gelijke kansen creëren
Sociale, economische en maatschappelijke insluiting van iedereen

Universele toegang tot adequate, veilige en betaalbare huisvesting en basisvoorzieningen
Beschermen en versterken van cultureel erfgoed

Een stad in bedrijf

Delft is getransformeerd van een industriestad naar een kennisstad. Met alle innovatiekracht die zit bij kennisinstellingen en bedrijven is er veel perspectief voor verdere economische groei. Ook in toerisme zien we kansen.

Economisch krachtig

Werk zien we als dé manier om inwoners zich gewaardeerd te laten voelen en zelfstandig te zijn. We zetten het in als onderdeel van het armoedebeleid en onze sociale opgaven. Met ons beleid beogen we 10.000 extra banen, op alle niveaus. Naast de kansen op werkgelegenheid in de zorg en het onderwijs leggen we de focus op de thema's waar Delft nu al sterk in is: op de lijnen innovatie en techniek, en de toeristische sector.

Wij investeren in ons economisch vestigingsbeleid en blijven inzetten op het aantrekken, behouden en starten van bedrijven. Delft maakt zich binnen de regio sterk om nieuwe technologie-gedreven 'maakbedrijven' aan zich te binden door te investeren in het economisch vestigingsklimaat. Voor praktisch geschoolden biedt deze nieuwe maakindustrie enorme kansen. Bijvoorbeeld op het gebied van verduurzaming zijn er veel vakkundige mensen nodig om nieuwe uitvindingen te kunnen produceren en installeren.

Bij een gezond economisch ecosysteem hoort voldoende bedrijfsruimte. Wij sturen bij gebiedsontwikkeling ook op het creëren van ruimte, met name voor startups die doorgroeien en voor maakindustrie. We stemmen onze inzet af met onze economische partners, zoals de Stichting Centrum Management Delft en het Economisch Platform Delft. Wij ondersteunen initiatieven om Delft aantrekkelijker te maken voor expats.

Het mkb is voor de gemeente van groot belang voor het creëren van werkgelegenheid. Daarom willen we ons de komende periode inzetten op het faciliteren van deze groep ondernemers, bijvoorbeeld door in overleg obstakels weg te nemen en regels te verminderen. Juist voor kleine ondernemers is het belangrijk dat de gemeente hen actief benadert en laagdrempelige dienstverlening biedt. We bezien mogelijkheden om het accountmanagement te versterken. Daarnaast zetten we actief in op het samenwerken met initiatiefnemers, waarbij we ons flexibel opstellen en ruimte bieden voor maatwerk.

Toerisme is een belangrijke pijler van de Delftse economie. Wij richten ons op een verdere groei van deze sector en de werkgelegenheid hierin. Dit doen we door ruimte te bieden aan de uitbreiding van het toeristische aanbod – bijvoorbeeld op het gebied van watertoerisme – en met onze bijdrage aan de marketing van Delft. Samen met de TU Delft blijven we werken aan het congrestoerisme.

We willen dat bezoekers langer blijven dan een dagje, en hier terug komen. Met partners in de stad en met de regio zetten we hierop in, door het bieden van een kwalitatief toeristisch aanbod. Daarbij hebben we oog voor het behoud van draagvlak voor toerisme in de stad.

Werk maken van talent

We zien dat vraag en aanbod van arbeid niet altijd op elkaar aansluiten in techniek, ICT, zorg, onderwijs en logistiek. Hier is méér vraag naar werknemers dan aanbod. Deze 'mismatch' betreft banen op alle niveaus.

We leggen verbindingen tussen het onderwijs, werkgevers en de (toekomstige) beroepsbevolking, zodat bedrijven in en rondom Delft het personeel vinden dat zij nodig hebben. De aanpak van 'Werk maken van Talent' zetten we voort. Hiermee leggen we aantrekkelijke verbindingen tussen onderwijs, werkgevers en arbeidsmarkt. De inzet komt ten goede aan zowel het kansrijke deel van de beroepsbevolking als werkzoekenden met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt.

Werkse! is voor ons een belangrijke partner in het naar werk begeleiden van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Wij onderzoeken nieuwe manieren om voor deze mensen het traject van re-integratie naar een vaste baan te verbeteren, binnen de marges van de Participatiewet. Daarbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan een sociaal uitzendbureau dat inwoners coacht en begeleidt in hun weg naar meer zelfstandigheid. Wij maken het gemakkelijker om vanuit een bijstandsuitkering een eigen bedrijf te beginnen.

Wij nemen in Delft als werkgever een voorbeeldrol en gaan onze ambitie versterken door social return zoveel mogelijk in te zetten bij opdrachten die we verstrekken. Als werkgever hebben we oog voor onze voorbeeldrol: door stages, traineeships en het toepassen van jobcarving. Met werkgevers gaan we in gesprek over hun maatschappelijke verantwoordelijkheid omtrent het bieden van kansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

De maatregelen uit dit hoofdstuk dragen bij aan de volgende Global Goals:

4 KWALITEITS-
ONDERWIJS

Goed en inclusief onderwijs en leven lang leren

8 EERLIJK WERK
EN ECONOMISCHE
GROEI

Duurzame en bestendige economische groei
Volledige en productieve werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen

9 INDUSTRIE,
INNOVATIE EN
INFRASTRUCTUUR

Hoogwaardige, duurzame infrastructuur, industrie en innovatie

10 ONGELIJKHEID
VERMINDEREN

Ongelijkheid in en tussen landen beperken
Gelijke kansen creëren
Sociale, economische en maatschappelijke insluiting van iedereen

12 VERANTWOORDE
CONSUMPTIE
EN PRODUCTIE

Verduurzamen van consumptie- en productiepatronen

17 PARTNERSCHAP OM
DOELSTELLINGEN
TE BEREIKEN

Versterken van middelen; Initiatieven en samenwerkingsverbanden bevorderen
Coherentie van beleid verbeteren, meetinstrumenten creëren

Stad en bestuur

De samenleving verandert en vraagt om een andere overheid. Die is nodig om de opgaves van de stad en mét de stad waar te kunnen maken. De gemeente heeft zich daarom als missie gesteld: we werken midden in de stad, voor de stad. De samenleving stelt nieuwe eisen, aan onszelf en aan onze medewerkers, aan hoe we werken en aan hoe we samenwerken met de stad en de regio.

Een stad voor en van iedereen

Delft is een stad *voor* iedereen. Wat je achtergrond, leeftijd, seksuele geaardheid of afkomst ook is – zoals geboren Delftenaren, expats, studenten, ouderen, vluchtelingen, gehandicapten en LHBTI+'ers – iedereen voelt zich thuis in Delft.

En Delft is een stad *van* iedereen. We waarderen dat Delftenaren betrokken zijn en zelf initiatieven nemen die de stad mooier, groener, gastvrijer en gezonder maken. We steunen dat door mogelijke belemmeringen weg te nemen en kennis en contacten te delen.

In de ontwikkeling van nieuw beleid en in plannen voor gemeentelijke projecten zoeken we zelf belanghebbenden op en zorgen we ervoor dat zij hun stem kunnen laten horen, bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van Schieoevers, de plannen voor het Prinsenhof en de Gasthuisplaats. We vinden het belangrijk om op zoek te gaan naar representatieve geluiden uit de stad. We vragen vertegenwoordigende organisaties actief wat er voor hen beter kan.

We gaan door met onze participatieaanpak Delfts Doen: een proces met heldere spelregels die bruikbaar zijn in de voorbereiding van elk nieuw initiatief. In de uitvoering hiervan zetten we nieuwe (ook digitale) middelen in. We bouwen het aantal pilots uit tot buiten het fysieke domein.

Wij geven ruimte aan initiatieven, door 'right to challenge' in te zetten op alle domeinen. Bewoners kunnen een taak van de gemeente overnemen als zij dat (binnen het budget) zelf aantoonbaar beter of goedkoper kunnen doen dan de gemeente.

Delftenaren maken de stad. Al die inwoners verschillen van elkaar – door opleiding, inkomen, gezondheid, cultuur of achtergrond. We zien veel bewoners en organisaties die zich inzetten voor een stad die samenwerkt en die Delftenaren met verschillende achtergronden bij elkaar brengen. Die mensen en hun initiatieven juichen we toe en willen we versterken.

Er gebeurt al het nodige om Delft te versterken als een stad voor iedereen. We werken eraan, onder meer met het Pact tegen Armoede, de innovatie in het sociaal domein en Huis van de Stad. Maar ook door te communiceren in voor iedereen heldere taal en door het gesprek aan te gaan met alle groepen in de stad. We zetten dat extra kracht bij met onze inzet op het verminderen van onderwijsachterstanden, het voorkomen van schooluitval, een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, en aanpak van laaggeletterdheid.

Samenwerken in de regio

Samenwerken in de regio en met andere overheden – zoals met de provincie, de Metropool-regio, het Hoogheemraadschap en de gemeente Leiden – is voor Delft belangrijk: op zowel strategie, beleid als uitvoering. Binnen de samenwerkingsverbanden werken we resultaatgericht en transparant, vanuit een proactieve houding.

Wij sturen op efficiënte uitvoering van de taken en besteding van het beschikbare budget door een samenwerkingsverband. We blijven kritisch of deelnemingen en gemeenschappelijke regelingen (zoals Avalex) het doel bereiken wat we ervan verwachten. Indien nodig onderzoeken we of er andere oplossingen zijn om het gewenste resultaat te bereiken.

Daar waar de democratische legitimatie soms lastig kan worden, zetten we in op goede en tijdige informatie richting de gemeenteraad. De raad bekijkt hoe de eigen rol in de regionale samenwerking kan worden vergroot. Wij denken daar graag in mee.

We werken in regionale samenwerkingsverbanden en met partners in de regio, om krachten te bundelen, onder meer in het sociaal domein en op het gebied van economie en werkgelegenheid.

Besturen midden in de stad

Wij willen een college dat midden in de stad staat, met een open bestuursstijl. Om te onderstrepen dat we onderdeel zijn van de stad, gaat het college de wijken in, ook om het gesprek aan te gaan. Het college verwacht input, feedback en tegengas van ambtenaren, de gemeenteraad én van bewoners en belanghebbenden.

We zijn realistisch en spreken elkaar aan. We zetten de lijn door van raadsbrede werksessies en onderzoeken nieuwe manieren om de stad te betrekken bij de invulling van ons beleid, te beginnen bij de uitwerking van dit akkoord in het bestuursprogramma.

Dienstverlenende overheid

De gemeentelijke dienstverlening gaat over iedere interactie die de gemeente heeft met inwoners, bedrijven, bezoekers en partners. In elk contact willen we laten blijken dat Delft een attente en gastvrije gemeente is, die toegankelijk is en een logische ingang biedt én is gericht op samenwerking. De boodschap: in Delft ben je welkom.

Wij geven daar waar het kan de voorkeur aan digitale dienstverlening en zetten nieuwe technologieën en social media in om de dienstverlening te verbeteren en versnellen. We blijven inzetten op 'open data' en bezien kansen die *open source*-software biedt.

We houden ook rekening met mensen die digitaal minder vaardig zijn of laaggeletterd. Snelheid, bereikbaarheid en kwaliteit van de dienstverlening is belangrijk – met garanties waar het gaat om privacy en informatiebeveiliging. We zijn toegankelijk voor klachten en bezwaren.

De telefonische bereikbaarheid van 14015 moet op niveau zijn. Het maken van een afspraak voor bijvoorbeeld paspoort of rijbewijs moet betrouwbaar zijn en binnen een redelijke wachttijd afgehandeld kunnen worden.

Ambtelijke organisatie op sterkte

De komende jaren werken we aan duurzame verstedelijking, vergroening, gezondheid, participatie en preventie. Dit vraagt een integrale, gebiedsgerichte en opgavegerichte benadering, waarin we samen optrekken met partners in de stad en van buiten naar binnen werken. Opgaven reiken tot voorbij de grenzen van portefeuilles van bestuurders. Medewerkers met uiteenlopende expertises trekken samen op om de ambities en gewenste innovaties in en met de stad waar te maken. Hiervoor is een kwalitatief sterke ambtelijke organisatie nodig.

De afgelopen twee collegeperioden is flink bezuinigd. Op sommige taakvelden is het ijs (te) dun geworden. Als we onze ambities willen waarmaken, is versterking en uitbreiding van de gemeentelijke organisatie nodig. De gemeente heeft medewerkers nodig die ook met een andere bril naar rollen en taken kunnen kijken en de samenwerking kunnen aangaan met partners, de stad en de regio.

Wij blijven erop inzetten de gemeente als werkgever aantrekkelijk te houden en talent aan ons te binden: medewerkers die opgavegericht werken, met korte lijnen naar het bestuur, innovatief en ruimte zien voor eigen initiatief.

Wij hebben aandacht voor het versterken van de diversiteit van de organisatie en streven naar een evenwichtige en toekomstbestendige organisatieopbouw. We geven als organisatie het goede voorbeeld: we staan open voor leerwerkplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, bieden stageplekken en worden lid van Workplace Pride.

De maatregelen uit dit hoofdstuk dragen bij aan de volgende Global Goals:

Inzet ten behoeve van LHBTI'ers

Gelijke kansen creëren

Sociale, economische en maatschappelijke insluiting van iedereen

Bevorderen van publieke diensten voor iedereen; Responsieve, participatieve en representatieve besluitvorming. Effectieve, verantwoordelijke en inclusieve instellingen op alle niveaus

Versterken van middelen; Initiatieven en samenwerkingsverbanden bevorderen
Coherentie van beleid verbeteren, meetinstrumenten creëren

Financiën

Solide financiën zijn onontbeerlijk voor een goed bestuur van de stad: alleen wanneer de financiën op orde zijn kan de gemeente sturen op de voor de stad belangrijke maatschappelijke doelen. We nemen daarin verantwoordelijkheid en schuiven de rekening niet door naar volgende collegeperioden of generaties.

Voor het college is een gezonde financiële huishouding van de stad een randvoorwaarde. Dat betekent: een structureel sluitende begroting, gebaseerd op realistische ramingen, voldoende weerstandsvermogen en een beheersbare stadsschuld. Ook moet er voldoende ruimte zijn voor investeringen in de stad.

Ruimte voor investeren

Om voldoende bewegingsruimte te hebben om ons beleid uit te voeren, maken we voor (nieuw) beleid en investeringen (kapitaallasten) de komende jaren ieder jaar € 2 miljoen vrij en daarnaast € 10 miljoen over een periode van vier jaar. Voor een dekkingsvoorstel maken we gebruik van de financiële ruimte in de Kaderbrief 2018 en de algemene reserve. Daarbij moet ruimte blijven voor (incidenteel gefinancierde) pilots om innovatie te faciliteren.

De opbrengst van een mogelijke verkoop van de Eneco-aandelen wordt in eerste instantie ingezet om de Delftse duurzaamheidsdoelen te behalen. Over de inzet van de vrijkomende middelen bij verkoop vindt echter een integrale afweging plaats. Daarbij wordt rekening gehouden met compensatie van het structurele nadeel als gevolg van het wegvallende dividend van circa € 1,5 miljoen.

Kosten in de zorg

In de zorg (jeugd, Wmo) stijgen de kosten de komende jaren, als gevolg van toename van de vraag en hogere tarieven. In 2019 en verder handhaven we het uitgangspunt dat we de taken voor Wmo, jeugdzorg en bijstand (BUIG) uitvoeren binnen de middelen die het Rijk daarvoor beschikbaar stelt.

Lokale lasten

Delft kent hoge lokale lasten ten opzichte van andere Nederlandse gemeenten. We vinden het belangrijk dat de lasten voor de Delftenaar betaalbaar blijven, en bij voorkeur dalen. We streven ernaar dat kosten van het woonlastenmandje niet stijgen, en maximaal met de consumenten-prijnsindex van het CPB.

Wij onderzoeken de mogelijkheden om belastingen te vergroenen, waarbij het uitgangspunt is dat we duurzaam gedrag belonen. Daarbij kijken we ook naar de differentiatie van de tarieven voor parkeervergunningen.

Financiële uitgangspunten

Om financieel gezond te blijven, hanteren we een aantal financiële uitgangspunten. Onze uitgangspunten landen in een voorstel voor actualisering van de bestaande financiële spelregels en spelregels voor budgetdiscipline.

Delft streeft naar gezonde stadsfinanciën. Investerings en structurele uitgaven zetten we in met concrete doelen en evalueren we op basis van de behaalde resultaten (SMART). Geld zetten we daar in waar dit het meest bijdraagt aan de gestelde doelen.

Voor de stadsschuld is het uitgangspunt dat de bijbehorende rentelasten betaalbaar blijven en de bijbehorende renterisico's verantwoord zijn op te vangen. We voldoen aan de streefwaarden die de VNG hanteert voor de BBV-indicatoren (Besluit, Begroting en Verantwoording) voor gezonde gemeentefinanciën. Risico's brengen we in beeld. We houden vast aan het ingezette risicomanagementbeleid, conform de Regeling Risicovolle Projecten. We werken bij financiële risico's aan beheersmaatregelen en zorgen voor een toereikende weerstandscapaciteit in de algemene reserve.

Ruimte voor nieuwe investeringen wegen we altijd integraal af (dus bij de kadernota). De uitwerking in een concreet en actueel investeringsprogramma is onderdeel van de begroting. Een positief rekeningresultaat kan worden aangewend om de investeringsruimte (bijvoorbeeld voor de Agenda Delft 2040) waar nodig te vergroten. Bij investeringsbeslissingen nemen we het effect op de houdbaarheid van de stadsschuld mee.

De maatregelen uit dit hoofdstuk dragen bij aan de volgende Global Goals:

Betaalbare betrouwbare en duurzame energie voor iedereen

Zorgen voor effectieve, verantwoordelijke en transparante instellingen

Versterken van middelen; Initiatieven en samenwerkingsverbanden bevorderen
Coherentie van beleid verbeteren, meetinstrumenten creëren

Portefeuilleverdeling

Burgemeester Marja van Bijsterveldt Portefeuille: Veiligheid en Verbonden stad
<ul style="list-style-type: none">• Openbare orde en veiligheid• Communicatie• Verbonden stad• Regio en bovengemeentelijke samenwerking
Wethouder Stephan Brandligt (GroenLinks), 1ste locoburgemeester Portefeuille: Duurzaamheid, Werk en Inkomen en Financiën
<ul style="list-style-type: none">• Duurzaamheid en energietransitie• Financiën• Deelnemingen• Werk en Inkomen• Delftse Hout en regionaal groen• Dierenwelzijn en biodiversiteit• Global Goals• <i>Gebieden: Schieoevers, Station Delft Campus</i>
Wethouder Bas Vollebregt (STIP), 2de locoburgemeester Portefeuille: Economie, Cultuur en Grondzaken en vastgoed
<ul style="list-style-type: none">• Economie• Toerisme en stadsmarketing• Internationaal beleid• Innovatie en proeftuinen• Cultuur• Grondzaken en vastgoed• Vergunningen• <i>Gebieden: Binnenstad, Bomenwijk, Vrijenban, Delft Zuidoost</i>
Wethouder Martina Huijsmans (D66), 3de locoburgemeester Portefeuille: Ruimtelijke ordening, Mobiliteit en Dienstverlening
<ul style="list-style-type: none">• Ruimtelijke ordening• Omgevingswet• Erfgoed• Mobiliteit• Openbare ruimte• Afvalbeleid• Dienstverlening, ICT• <i>Projecten: Tram 19/Sebastiaansbrug</i>• <i>Gebieden: Spoorzone/Nieuw Delft, Poptahof</i>
Wethouder Hätte van der Woude (VVD), 4de locoburgemeester Portefeuille: Onderwijs, Jeugd en Integratie
<ul style="list-style-type: none">• Onderwijs• Jeugd en jeugdzorg• Integratie, inburgering en emancipatie• Regiegemeente• <i>Gebieden: Buitenhof, Reinier de Graaf, Kuyperwijk</i>
Wethouder Karin Schrederhof (PvdA), 5de locoburgemeester Portefeuille: Wonen, Wmo en Sport
<ul style="list-style-type: none">• Wonen• Wmo• Armoedebeleid• Sport• Personeel en organisatie• <i>Gebied: Tanthof</i>

Ondertekening

Delft, 4 juni 2018

De fractievoorzitters namens de coalitiepartijen

GroenLinks

Frank van Vliet

STIP

Michelle Corten

D66

Christine Bel

VVD

Bart Smals

Partij van de Arbeid

Willy Tiekstra